2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 221 (1282), 2024 йил 31 октябрь, пайшанба

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz

ЎЗБЕКИСТОНДА ЯНГИ СИЁСИЙ ДАВР: МУНОСИБ ХАЛҚАРО ЭЪТИРОФ

27 октябрь куни бўлиб ўтган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва маҳаллий Кенгашлар депутатлигига сайловларда, бир томондан, очиқлик ва шаффофликни кузатган бўлсак, иккинчи томондан, партияларнинг илгари кузатилмаган замонавий, илғор, сиёсий технологиялардан кенг фойдаланганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Буни маҳаллий ва халқаро экспертлар, мустақил ОАВлар ҳамда кузатувчилар алоҳида эътироф этди.

Бу галги сайловлар янги Ўзбекистонда нафақат янги сиёсий давр бошланганини, балки жамият демократия ва эркинлик томон катта қадам ташлаганини ҳам кўрсатди. Хусусан, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси (ЕХҲТ ДИИҲБ) ўз хулосасида мазкур сайловлар 2017 йилдан бошланган ислоҳотлар давоми сифатида ижтимоий-иқтисодий ривожланиш, давлат бошқаруви, суд ҳокимияти ҳамда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш соҳаларида амалга оширилаётган ислоҳотлар шароитида бўлиб ўтганини алоҳида қайд этди. Амалга оширилган ўзгаришлар жамиятда сиёсий фаоллик сари кучли ижтимоий трансформация учун асос яратди.

Тарғибот жараёнлари **кенг қамровли**, **халқчил ва креатив** тарзда ўтди. Ижтимоий тармоқларда айрим **партиялар уйма-уй юриб, тарғибот қилганини** ҳам кўрдик. Албатта, бу юртдошларимизнинг ҳам номзодлар, ҳам партиялар, ҳам сайловга қизиқиши ва эътибори ортганлигини кўрсатади. Бошқа партиялар эса асосий **эътиборни ижтимоий тармоқларга қаратиб**, партия дастури ва номзодларини таништиришда ижтимоий медиа имкониятларидан кенг фойдаланди. Шунингдек, илк бора партиялар **сунъий интеллектдан фойдаланган** ҳолда ўз дастурларини сайловчилар эътиборига етказди.

Давоми 3-бетда

Ҳамкорлик

Дунё олимлари йиллар давомида гапириб, бонг уриб келаётган масала — сайёрамизда сув захираси камайиб бораётгани муаммоси тобора жиддий тус олмоқда. Таҳлилларга кўра, 1960-йиллардан буён сувга талаб икки баробар кўпайган. Бу аҳоли сонининг ортиши, қишлоқ хўжалиги ва саноат ривожланиши каби кўплаб омиллар билан боғлиқ. Инсоният сув захираларини тежаш, асраб қолиш бўйича самарали ечимлар излаяпти, барча давлатлар биргаликда ҳаракат қилишга интилмоқда.

БАРҚАРОР СУВ ҲАРАКАТИ

Марказий Осиё ёшларини Тошкент шаҳрида жамлади

Ўзбекистон ҳам мазкур масалага бефарқ эмас. Сўнгги йилларда мамлакатимиз жаҳон майдонида аниқ таклифлар билан фаоллик кўрсатаётир. Бу саъй-ҳаракатлар дунё ҳамжамияти томонидан эътироф этилибгина қолмай, Ўзбекистонга Марказий Осиё давлатлари орасида экологик муаммоларга қарши курашда дадил қадам ташлаётган мамлакатлардан бири сифатида қаралмоқда. Шу боис, Европа Иттифоқи навбатдаги йирик тадбирни ўтказиш учун айнан Тошкент шаҳрини танлади.

Давоми 2-бетда

Тараққиёт одимлари

ИШЛОВ БЕРИЛАЁТГАН ОЛМОС

ЮРТИМИЗ ТУРИЗМ ИМКОНИЯТИНИ ШУНДАЙ БАҲОЛАШ МУМКИН

Туризм ортиқча хомашё талаб қилмайдиган сердаромад тармоқ экани билан дунё давлатлари эътибор марказида турибди. Нефть-газ маҳсулотларига бой араб мамлакатларининг зўр бериб, катта маблағ ҳисобига сайёҳларни жалб қилишга уриниши ҳам шундан.

Статистик маълумотларга кўра, ўтган йили энг кўп сайёҳ борган ўлка — Франция. У ерга 89 миллиондан ортиқ турист ташриф буюрган. Кейинги ўринларни эса 84 миллионга яқин сайёҳ борган Испания, 79 миллиондан ортиқ турист қадами теккан АҚШ эгаллаб турибди. Эътиборли жиҳати, бу мамлакатлар бошқа соҳаларда ҳам илғор давлатлар сирасига киради.

Давоми 6-бетда

Ишсизликдан холи ҳудуд

МАҲАЛЛАЛАРДА ХОРИЖДАГИДАН ЯХШИ МАОШ ТАКЛИФ ЭТИЛМОҚДА

“Бўлса ҳамки қуруқ ер, ҳосил берар тўксанг тер”. Асрлар давомида тилдан тилга ўтиб келаётган бу ҳикмат замирида меҳнатсеварлик, изланиш ва интилиш каби фазилатлар мужассам эканини илғаб олиш қийин эмас. Демак, ҳар қандай замон ва жамиятда меҳнат қилиш улуғланган.

Мамлакатимиздаги ислоҳотлар аввалгиларидан ўзига хос жиҳатлари билан ажралиб туради. Энди меҳнат ва изланишга даъват этиш билан чекланиб қолинаётгани йўқ. Меҳнат қилиш, фаровон яшаш учун имконият, зарур шарт-шароит, имтиёз яратиб берилмоқда, ташаббуслар қўллаб-қувватланмоқда. Жойларда “Сайхунобод”, “Уйчи”, “Зарбдор”, “Ғиждувон” тажрибаси асосида бошланган хайрли ишлар қисқа муддатда самарасини кўрсатди. Ҳаётбахш ислоҳотлар туфайли нафақат шаҳар ва туман марказлари, балки яқин ва чекка қишлоқлар саноатлашиб, тадбиркорлик, томорқачилик ривожланиб боряпти.

Қўштепа туманидаги “Сармозор” маҳалла фуқаролар йиғини ҳунармандлар юрти Марғилон шаҳрининг ғарбий ҳудудига туташиб кетган кўҳна масканлардан. Аҳолининг асосий даромади аграр тармоққа бевосита боғлиқ. Саноат тармоқларида ишлаш, ҳунар ўрганиш учун қўшни шаҳарга боришга тўғри келган.

Аҳоли бандлигини таъминлаш, фаровонлигини ошириш, тадбиркорлик ғояларини қўллаб-қувватлаш борасида берилган имтиёз ва имкониятлар қишлоқ ҳаёт тарзига ўзига хос ўзгариш ва янгиликлар олиб кирди. Маҳалла ишсизлик, камбағалликдан холи ҳудудлардан бирига айланди. Бу бежиз эмас, албатта.

Давоми 4-бетда

СИФАТЛИ КАСБИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИ ЯРАТИШ ИСТАГИ

ЯНГИ ФАРМОН СОҲАДАГИ ИШЛАРНИ ЖАДАЛЛАШТИРАДИ

Касбий таълим замон талабларига жавоб бера оладиган малакали мутахассисларни тайёрлаш учун асос яратаркан, иқтисодиёт ва жамият тараққиётида муҳим роль ўйнайди. Меҳнат бозоридаги жадал ўзгаришлар ва иқтисодий жараёнларнинг глобаллашуви шароитида таълим тизимини модернизация қилиш ҳар бир мамлакат учун энг муҳим вазифалардан бирига айланмоқда.

Ўзбекистонда бу масала алоҳида аҳамият касб этиб, замон талабларига мос ўзгаришлар кечмоқда. Жорий йил 16 октябрда Президентимизнинг “Касбий таълимда малакали кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш ва халқаро таълим дастурларини жорий қилиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони қабул қилинди. Бу қадам давлатимизнинг ички ва жаҳон меҳнат бозорида талаб юқори бўлган мутахассисларни тайёрлашга қодир юқори сифатли ва рақобатбардош касбий таълим тизимини яратиш истагини акс эттиради.

Давоми 5-бетда

БАНДЛИКНИНГ ЗАМОНАВИЙ ШАКЛЛАРИ

МУНОСИБ МЕҲНАТ МУНОСАБАТЛАРИНИ КЕНГ ЖОРИЙ ҚИЛИШ УЧУН ШАРТ-ШАРОИТЛАР ЯРАТАДИ

Ҳар қандай давлатнинг халқаро майдондаги нуфузи фуқароларнинг ижтимоий ҳимояси билан белгиланади. Шу маънода, бугун мамлакатимизда аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламини қўллаб-қувватлаш борасидаги ишлар янги босқичга кўтарилди. Давлатимиз раҳбари раислигида жорий йил 11 сентябрь куни камбағалликни қисқартириш ишларини кейинги сифат босқичига олиб чиқиш масалалари муҳокама қилинган видеоселекторда бундан буён камбағалликни қисқартириш умуммиллий ҳаракатга айланиши таъкидланган эди.

Давоми 2-бетда

Бугун аҳолисининг деярли ярмидан кўпи ёшлар бўлган Марказий Осиё учун ёшлар билан ишлаш, айниқса, уларнинг экологик маданиятини юксалтириш, сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш юзасидан тегишли чора-тадбирларни амалга ошириш муҳим аҳамиятга эга.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz

Ҳамкорлик

БАРҚАРОР СУВ ҲАРАКАТИ

Марказий Осиё ёшларини Тошкент шаҳрида жамлади

Бошланиши 1-бетда

Юртимизда илк бор ўтказилаётган “Европа Иттифоқи — Марказий Осиё” сув ресурсларини барқарор ривожлантириш бўйича халқаро ёшлар конференцияси кўтаринки руҳда давом этмоқда. 30-31 октябрь кунлари пойтахтимиз мезбонлик қилаётган халқаро тадбир “Марказий Осиё ёш лидерлари: барқарор сув ҳаракати парадигмасини ўзгартириш” мавзусига бағишланди.

Европа Иттифоқи ташаббуси ва Нордик университети ташкилотчилиги, қатор вазирлик ва идоралар ҳамкорлигида ўтаётган нуфузли тадбирда халқаро ташкилотлар вакиллари, Марказий Осиё давлатларидан 100 нафар ёш етакчи иштирок этяпти.

Анжуман мавзуси — сув танқислиги, ушбу неъматдан оқилона фойдаланиш ва янги технологияларни қўллаш масалалари. Аммо бу гал маърузачиларнинг асосий қисми ёш олимлардан иборат бўлди. Европа Иттифоқи ушбу долзарб масалага айнан ёш авлод эътиборини кўпроқ қаратиш билан бирга ёшларда дахлдорлик ҳиссини ошириш, тежамкорликка чорлаш ва албатта, янги илмий лойиҳаларни рағбатлантиришга интилмоқда. Айниқса, ёшлар қатлами кўп бўлган Марказий Осиё давлатларида бундай тарғибот жуда муҳим. Европа Иттифоқининг Марказий Осиё бўйича махсус вакили Терхи Хакала таъкидлаганидек, бугун минтақа мамлакатлари тобора ўзаро боғлиқлик ва умумий фаровонликка интилмоқда. Шунингдек, тадбирнинг очилиш маросимида сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси сув хўжалиги вазири Шавкат Ҳамроев, Қозоғистон Республикаси Президенти маслаҳатчиси Зулфия Сулайменова иштирокчилар эътиборини долзарб муаммоларга қаратди. Халқаро конференция фикр ва тажриба алмашишда ўзига хос платформага айланди.

Терхи ХАКАЛА, Европа Иттифоқининг Марказий Осиё бўйича махсус вакили:

— Ушбу минтақавий тадбир Марказий Осиё ва Европа Иттифоқи ўртасидаги яқин ҳамкорликнинг ёрқин намунасидир. Турли соҳалардаги ёш етакчилар — фуқаролик жамияти, илмий доиралар, оммавий ахборот воситалари, ҳукумат вакиллари ҳудудларни ривожлантириш, экологик муаммоларга қарши курашда муҳим аҳамиятга эга.

Марказий Осиё ва Европа Иттифоқи ўртасидаги ҳамкорлик тобора фаоллашмоқда. Олий даражадаги учрашувлар, бир қанча ҳудудий тадбирлар бўлиб ўтди. Ўтган йили бешта асосий йўналиш борасида янада ҳамжиҳат ишлаш бўйича қўшма “йўл харитаси” қабул қилинди. Бугунги анжуманда асосий эътибор сув ресурсларини барқарор бошқариш ва бу борадаги алоқаларни мустаҳкамлашга қаратилмоқда. Семинарларда ушбу мавзуларга тўхталяпмиз.

Сувни бошқариш фақат экологик муаммо эмас. У иқтисодий-ижтимоий барқарорлигимиз асосидир. Сайёрамиз сув танқислиги ва иқлим ўзгариши билан боғлиқ катта муаммоларга дуч келмоқда. Сув чегара билмаслиги сабабли бу муаммоларни биргаликда ҳал қилишимиз муҳим. Ёшлар овози нафақат инновацион, балки амалий ва қамраб олувчи ечимларни шакллантиришда жуда зарур. Конференцияда 100 дан ортиқ ёш қатнашяпти. Бу хилма-хиллик кучимиздир. Ёшларнинг ҳар бири суҳбатимизни бойитиб, мураккаб муаммоларга амалий ечим топишга ёрдам берадиган ноёб ғоя ва таклифларни илгари суряпти. Бу бизни қувонтиради ва келажакдаги янги ҳаракатларнинг натижадорлигига ишончимизни оширади.

Дилноза КАТТАХОНОВА, Ёшлар ишлари агентлиги раиси ўринбосари:

— Бугун дунё аҳолисининг 16 фоизини ёшлар ташкил қилса, Ўзбекистонда бу кўрсаткич эътироф этса арзигулик, яъни аҳолининг 60 фоиздан ортиғи 30 ёшдан кичикларни ташкил этади. Шунинг учун ҳам Ўзбекистонни ёшлар мамлакати, десак ҳеч муболаға бўлмайди. Мамлакатимизда улар учун мисли кўрилмаган имкониятлар яратиб берилмоқда. 2016 йилда “Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида”ги қонун қабул қилинди. Юртимизда 30 июнь — “Ёшлар куни” деб эълон қилинган. Умуман, ёшлар сиёсати боланинг боғча давридан бошлаб, ҳаётда ўз ўрнини топгунига қадар кўмаклашадиган яхлит тизимга айланди.

Бугун аҳолисининг деярли ярмидан кўпи ёшлар бўлган Марказий Осиё учун ёшлар билан ишлаш, айниқса, уларнинг экологик маданиятини юксалтириш, сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш юзасидан тегишли чора-тадбирларни амалга ошириш муҳим аҳамиятга эга. Давлатимиз раҳбари сўнгги йилларда ёшлар масаласи бўйича 30 га яқин миллий, минтақавий ва халқаро ташаббусларни илгари сурган. Шулардан бири сифатида 2022 йил 21 июль куни Қирғиз Республикасининг Чўлпонота шаҳрида ўтказилган Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг тўртинчи маслаҳат учрашувида Президентимиз томонидан Ёшларга доир сиёсатнинг умумий йўналишлари тўғрисида кўп томонлама битим тайёрлаш ташаббуси билдирилган эди. Мазкур битим лойиҳаси Марказий Осиё мамлакатлари томонидан ижобий қабул қилиниб, 2023 йил 14 сентябрь куни Тожикистоннинг Душанбе шаҳрида ўтказилган Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг бешинчи маслаҳат учрашувида тасдиқланди. Унда айнан ёшларнинг экологик маданиятини юксалтиришга қаратилган лойиҳаларни амалга ошириш назарда тутилган эди ва бугун шу ҳужжатнинг ижобий натижасини кўриб турганимиздан хурсандмиз.

Минтақа ёшлари билан ҳамкорликда шу каби лойиҳаларни мунтазам амалга ошириб, уларни қўллаб-қувватлаш учун етарли шароит ва имкониятлар яратиб берилишига ишонамиз. Конференция сессияларида Марказий Осиё ёшлари томонидан минтақамиздаги экологик вазиятни яхшилаш, сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва бошқа муаммолар ечимига қаратилган таклифларни Ёшлар ишлари агентлиги қабул қилиб, ҳукуматга киритиш ва бу борада яқин ҳамкорлик ўрнатишга тайёр.

Шерзод МУСТАФОҚУЛОВ, Халқаро Нордик университети ректори:

— Ушбу халқаро тадбирни ўтказиш ва бунинг учун Тошкент шаҳрини танлаш ташаббуси Европа Иттифоқи томонидан билдирилди. Бунда Ўзбекистоннинг Марказий Осиё миқёсидаги фаоллиги ортиб бораётгани, мамлакатимизда аҳоли ва ёшлар сони кўп экани инобатга олинган. Айни кунларда эса минтақа давлатларининг 35 ёшгача бўлган вакиллари пойтахтимизда жам бўлиб турибди. Йирик форматдаги конференция доирасида университетимизда “workshop” ҳамда “nexus” ўйинлари ташкил этилмоқда. Шунингдек, дастурдан моҳир фотограф, кўплаб фотокўргазмалар муаллифи Тамара Кубаева режиссёр-лигидаги фильм намойиши ҳам ўрин олган.

Умуман, конференцияда ёшларнинг эътибори сув муаммоларига қаратилиб, улар учун хорижлик экспертлар томонидан маърузалар, семинарлар ўтказилмоқда. Таъкидланаётганидек, бугун Марказий Осиёда сув ресурслари камайиб бориш хавфи ортмоқда. Вазият шу тарзда давом этса ҳамда сув ресурсларидан оқилона фойдаланмасак, 2050 йилга бориб, жиддий сув танқислиги юзага келиши, бу минтақадаги ялпи ички маҳсулотнинг 11 фоиз қисқаришига олиб келиши мумкин. Қолаверса, халқаро ташкилотлар ҳисоботлари Марказий Осиёда музликларнинг ҳар йили 1 фоиз эриши кузатилаётганини кўрсатяпти. Бу жуда катта муаммоларни юзага келтиради.

Мана шу муаммоларнинг олдини олишда ёшлар фаоллик кўрсатиши, келгусида илғор ташаббусларни илгари суриши муҳим. Халқаро конференцияда жам бўлган 100 нафар етакчини шу мақсад бирлаштиради. Тадбир доирасида сув муаммолари ечимига бағишланган “Тошкент декларацияси” ёки “Тошкент резолюцияси” қабул қилиниши кўзда тутилган.

Марта Сарагоса НАВАРРО, Жаҳон ёшлар парламентининг глобал сув тарғиботи бўйича раҳбари:

— Конференция илҳомлантирувчи руҳда бўлиб ўтмоқда. Бу ерда ёшларни эртага биз кўришни истаган дунёни шакллантиришга жалб қилиш имкониятлари, шунингдек, ҳозирги ҳамкорлик ташаббусларини муҳокама қиляпмиз. Айни пайтда кўп минтақаларда сув инқирози кузатилмоқда. Бу борада олимлар ва сиёсатчиларнинг биргаликдаги саъй-ҳаракати ёшларни ҳам ташаббускорликка ундайди.

Тадбирда мен ҳам нутқ сўзладим. Маърузамда ўзбек ёшларининг мамлакат бўйлаб ечимларни татбиқ этиш, сувдан ва маҳаллий санитария иншоотларидан фойдаланиш имкониятлари ҳамда жараёндаги иштироки ҳақида сўз боради. Минтақадаги сув муаммоларини ҳал этишда ёшлар ҳаракатининг фаоллиги жуда муҳим. Умид қиламанки, келажакда бу йўналишда ишлайдиган ёш кадр ва мутахассислар сони янада ортади. Бунинг учун янги лойиҳаларни молиялаштиришга эътибор қаратишимиз зарур.

Ирода ТОШМАТОВА, “Янги Ўзбекистон” мухбири

БАНДЛИКНИНГ ЗАМОНАВИЙ ШАКЛЛАРИ

МУНОСИБ МЕҲНАТ МУНОСАБАТЛАРИНИ КЕНГ ЖОРИЙ ҚИЛИШ УЧУН ШАРТ-ШАРОИТЛАР ЯРАТАДИ

Ижтимоий ҳимоя

2025 йил 1 мартдан бошлаб амалий касбий кўникмаларни бевосита иш жойида шакллантириш имконини берувчи янги тажриба, 1 майдан бошлаб эса халқаро тан олинган таълим дастурлари жорий этилади. 2026 йил 1 январга қадар касбий кўникмалар марказларини халқаро баҳолаш ташкилотлари аккредитациясидан ўтказиш орқали битирувчиларига хорижда тан олинадиган сертификат бериш йўлга қўйилади.

Бошланиши 1-бетда

Президентимизнинг жорий йил 4 октябрдаги “Камбағалликни қисқартириш ва бандлик соҳасида давлат сиёсатини такомиллаштириш ва самарадорликни ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори билан бу борада янгича ёндашувлар белгилаб берилди.

— Мазкур қарор камбағалликни қисқартириш ва бандлик соҳасидаги ислоҳотларни янги босқичга олиб чиқишга хизмат қилади, — дейди камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазири ўринбосари Раъно Турдибоева. — Камбағалликни қисқартириш ва аҳоли фаровонлигини ошириш мақсадида “Камбағалликдан фаровонлик сари” дастури қабул қилинди ҳамда унинг ижроси вазирлигимизга юклатилди. Дастур ижросини таъминлашнинг яхлит тизимини жорий этишни назарда тутган ҳолда вазирлигимиз фаолиятининг асосий йўналишлари белгиланди. Хусусан, меҳнат бозорини, банд ва ишсиз аҳолини таркибий таҳлил қилиш, ишсизларни манзилли аниқлаш, аҳоли бандлигини таъминлаш дастурларини шакллантириш, бўш иш ўринлари ҳисобини юритиш, ишсизларни ишга жойлаштириш шулар жумласидан. Шунингдек, камбағалликни қисқартириш, ҳоким ёрдамчилари фаолиятини мувофиқлаштириш, касбий стандартларни ишлаб чиқиш, касб-ҳунар ва хорижий тилларга ўқитиш, малакани баҳолаш, муносиб меҳнат шароитлари яратиш, меҳнат меъёрларига риоя этилишини ўрганиш, меҳнат ҳуқуқини таъминлаш ҳамда меҳнатни муҳофаза қилиш масалалари ҳам вазирлик зиммасидаги асосий вазифалар сирасига киради.

Қарор билан Маҳаллабай ишлаш ва тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги тугатилди. Унинг штат бирликлари, вазифа ва функциялари, мулки Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги тасарруфига ўтказилади.

Вазирлик ҳудудий бўлинмаларининг камбағалликни қисқартириш ва касб-ҳунарга ўқитиш йўналишлари бўйича фаолияти лойиҳавий ёндашув тамойили асосида ташкил этилади.

2025 йил 1 декабрга қадар 50 та туманда, 2026 йилда қолган туманларда 50-100 гектардан ижара асосида ажратилган қишлоқ хўжалиги ер майдонида саноатлашган плантация, боғ ва узумзорлар ташкил этилади.

— Мисол учун, уч ой муддатда ижобий натижа берган “100 та энг самарали микролойиҳа” каталоги яратиш топшириғи берилди, — дейди Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги бошқарма бошлиғи Зокир Имомов. — Бу каталогни шакллантиришдан асосий мақсад маҳаллаларда тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш истагини билдирган, лекин етарли малакага эга бўлмаган фуқароларни ўқитиш ва уларга зарур ёрдам кўрсатишдан иборат. Албатта, бу вазифани ҳоким ёрдамчилари кўмаги билан барча ҳудудларда оммалаштириш чораси кўрилади.

2025 йил 1 декабрга қадар ижара асосида ер майдони ажратилган туманларда камида 40 гектар майдонда “бир контур — бир маҳсулот” тамойили билан юқори даромадли ва экспортбоп қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш бўйича намунавий лойиҳалар амалга оширилади.

2026 йил 1 августга қадар ҳар бир вилоятда камида иккитадан кўп қаватли комплекс саноат марказларини барпо этиш ва тадбиркорларни жойлаштириш лойиҳалари бажарилади. Саноат кириб бормаган маҳаллаларда 2025 йил 1 декабрга қадар 1000 та, 2026 йилда 2000 та қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ҳамда кичик ишлаб чиқариш лойиҳаси ишга туширилади. Ҳар йили ўзини ўзи банд қилган 50 минг фуқарони босқичма-босқич кичик бизнес субъектларига айлантириш чораси кўрилади.

Ишсиз ва камбағал аҳолини ички ва ташқи меҳнат бозори талабларига мос ишчи касбларга ўқитиш тизимини йўлга қўйиш мақсадида “Ишга марҳамат” мономарказлари ва касб-ҳунарга ўқитиш марказлари негизида касбий кўникмалар маркази ташкил этилади.

— Шу пайтгача касбга ўқитиш ва “Ишга марҳамат” мономарказлари қатор касблар бўйича мутахассис тайёрлаган бўлса, энди хорижий ва маҳаллий ишлаб чиқарувчилар талабидан келиб чиқиб, касбга тайёрлашни йўлга қўяди, — дейди Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги бошқарма бошлиғи Жасур Ғайратов. — Хусусан, касбий кўникмалар марказларида 2025 йил 1 январдан иш берувчилар талабига мослашувчан ўқитиш муддати ва вақтини назарда тутувчи тезкор курслар очилади. 2025 йил 1 мартдан бошлаб амалий касбий кўникмаларни бевосита иш жойида шакллантириш имконини берувчи янги тажриба, 1 майдан бошлаб эса халқаро тан олинган таълим дастурлари жорий этилади. 2026 йил 1 январга қадар касбий кўникмалар марказларини халқаро баҳолаш ташкилотлари аккредитациясидан ўтказиш орқали битирувчиларига хорижда тан олинадиган сертификат бериш йўлга қўйилади.

2026 йил 1 июлга қадар малакали хорижий ташкилотни жалб қилган ҳолда халқаро стандартлар бўйича касбий малакани баҳоловчи марказ ташкил қилинади. Ушбу марказда хорижий давлатларда тан олинадиган малака сертификати берилади.

Бундан ташқари, 2025 йил 1 январдан Тошкент шаҳри ва Самарқанд вилоятида, 2025 йил 1 сентябрдан мамлакатимизнинг бошқа ҳудудларида ишсиз ва иш қидираётган шахсларни буюртма асосида давлат ва нодавлат таълим ташкилотлари ҳамда иш берувчиларни жалб қилган ҳолда ўқитиш йўлга қўйилади.

Қарордан соҳага доир жуда кўп ўзгариш ва янгиликлар ўрин олган. Хусусан, Меҳнат бозори тадқиқотлари институти Камбағаллик ва меҳнат бозори тадқиқотлари институти сифатида қайта ташкил этилади.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари ҳузурида давлат муассасалари шаклида ташкил этилган Янги иш ўринлари яратишни рағбатлантириш ҳудудий жамғармалари юридик шахс мақоми тугатилган ҳолда Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигига ўтказилади.

2025 йил 1 мартдан бошлаб мулкчилик шаклидан қатъи назар, барча ташкилотда меҳнат ҳуқуқлари ва меҳнат муҳофазаси таъминланганлик ҳолати онлайн рейтинг асосида баҳоланади.

Мазкур қарор инсон ресурсларини ривожлантириш, меҳнат бозорини ислоҳ қилиш, бандликнинг замонавий шаклларини татбиқ этиш орқали камбағалликни қисқартиришга хизмат қилади. Шу билан бирга, халқаро андазалар асосида муносиб меҳнат муносабатларини кенг жорий этиш учун янги шароитлар яратади.

Лутфулла СУВОНОВ, “Янги Ўзбекистон” мухбири

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz

Экспертлар Марказий сайлов комиссияси ўз мажлисларини мунтазам равишда жонли эфирда олиб боргани ва қарорларини тезкорлик билан эълон қилиш орқали шаффофликка кўмаклашганини қайд этди.

НИГОҲ | 3

2024 йил 31 октябрь, 221-сон

ЎЗБЕКИСТОНДА ЯНГИ СИЁСИЙ ДАВР:

МУНОСИБ ХАЛҚАРО ЭЪТИРОФ

Муносабат

Бобур БЕКМУРОДОВ,
“Юксалиш” ҳаракати раиси

SAYLOV 2024 27-OKTABR MENING TANLOVIM — OBOD VATANIM!

“Ўзбекистон тарихида сиёсий ривожланиш борасида янги даврни бошлаб берди, десак тўғри бўлади. Янги Ўзбекистон демократик ривожланиш йўлида ортга қайтмас сиёсат олиб бораётганини тасдиқлади. Бу эътироф маҳаллий жамоатчилик ва халқаро ҳамжамият томонидан билдирилаётгани биз учун муҳим ҳисобланади. Янги Ўзбекистоннинг келгусидаги қиёфаси ҳам айнан ушбу ўзгаришлар билан боғлиқ бўлади.

Бошланиши 1-бетда

Жадал кечаётган сиёсий ислоҳотлар

Халқаро экспертларнинг таъкидлашича, Ўзбекистон жуда қисқа вақт ичида **жиддий сиёсий ислоҳотларни муваффақиятли** амалга ошира олди. Кузатувчиларнинг фикрига кўра, **2-3** йил ичида **Конституцияни янги таҳрирда** қабул қилиш ва бир йилда парламент **сайловида аралаш сайлов тизимини** жорий этиш осон вазифа эмас. Кўплаб давлатлар бу каби сиёсий ислоҳотларни узоқ йиллар давомида амалга оширган.

Кучли парламентаризм ва жойларда **вакиллик органларининг ваколатлари** сезиларли даражада **кучайтирилгани** ҳокимиятлар бўлиниши ва ўзаро тийиб туриш принципи амалиётда ишлашида муҳим омил бўлди.

Хусусан, **Қонунчилик палатасининг мутлақ ваколатлари** амалдаги **5 тадан 12 тага**, **Сенатда** эса **14 тадан 18 тага** кўпайтирилди. Парламентнинг **ижро этувчи**, **суд**, **ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар** ва махсус хизматлар фаолияти **устидан назорат функциялари** кенгайтирилмоқда.

Яна бир жиҳат, ҳокимларнинг халқ депутатлари Кенгашларига раҳбарлик қилиши бекор қилингани бўлди. Аввал ҳокимларга тегишли бўлган 30 дан ортиқ ваколатлар маҳаллий Кенгашларга ўтказилди. Бу орқали номарказлаштириш сиёсатининг янги босқичга чиққанлигига гувоҳ бўлмоқдамиз. Экспертлар фикрига кўра, айниқса, маҳаллий Кенгашларнинг ижро органлари ва бюджет устидан назорати янада кучайиши кутилмоқда.

* * *

“Мен дунё бўйлаб кўплаб давлатлардаги сайловларда кузатувчи сифатида иштирок этганман. Сўнгги 2-3 йилда мамлакатда кўплаб демократик ўзгаришлар рўй берди. Бу сафарги сайлов ҳам бутунлай янги форматда ўтказилганига гувоҳ бўлдим. Бу мен учун янгилик.

Ўзбекистон кун сайин тараққий этиб бораётганидан хурсандман. Номзодлар орасида ёшларнинг кўплиги эътиборимни тортди. Энг ёш номзод 21 ёшда экан. Бу сайловларга ёшларнинг қизиқиши нақадар юқори даражада эканлигини кўрсатади”.

Йоҳанссон Петер ЛЮЛЛЕ,
хорижлик журналист *(Швеция)*

* * *

Бу менинг Ўзбекистонга тўртинчи ташрифим. Ўзбекистонда ҳам жамиятда, ҳам давлат муассасаларида катта ижобий ўзгаришлар бўлганини сездим. Парламентнинг янгиланиши янги ўзгаришлар, янги ислоҳотлар учун хизмат қилади, деган умиддаман. Янги куч парламентдаги янги депутатлар орқали мамлакат салоҳиятини оширишга, ислоҳотлар жараёнида Ўзбекистон Президентига ёрдам бериш ва бутун Марказий Осиё минтақасининг салоҳиятини оширишга ҳисса қўшади деб ўйлайман.

Кўплаб учрашувларда янги технологияларга, айниқса, сунъий интеллектга қизиқишни кўрдим. Бу эса давлат ва жамиятда амалга оширилаётган ислоҳотлар жараёнини янада ривожлантиришда муҳим ресурс бўлиши табиий.

Тиберио ГРАЦИАНИ,
кузатувчи *(Италия)*

Гендер тенглиги ва инклюзивлик

Гендер квотасининг оширилиши бўйича ислоҳотлар олға силжишда катта қадам бўлиб, сиёсатда ва раҳбарлик лавозимларида аёлларнинг иштирокини сезиларли даражада оширди. 2024 йилги сайловларда Олий Мажлис Қонунчилик палатасига номзодларнинг 44,7 фоизини аёллар ташкил этди, бу эса аёлларнинг мамлакат сиёсий ҳаётидаги мавқеини мустаҳкамлаб, тенглик принципларини қўллаб-қувватлади. Аёллар сайлов комиссияларида муҳим лавозимларни эгаллаб, давлатнинг гендер тенглигига содиқлигини тасдиқламоқда.

Ушбу жиҳат халқаро кузатувчилар томонидан ҳам алоҳида эътироф этилди. Жумладан, ДИИҲБ бу борада сайлов қонунчилиги 2023 йилда қайта кўриб чиқилиши билан сайлов тизими, партиялар рўйхатини рўйхатга олишнинг янги қоидалари, сайловни бошқариш органларини шакллантириш ва тузилмасини ўзгартириш қоидалари, шунингдек, гендер квотасини оширишни ўз ичига олган ҳолда сезиларли даражада ўзгарганига урғу қаратди.

Шу билан бирга, инклюзивликка алоҳида аҳамият берилди. Ногиронлиги бўлган шахслар учун сайловда иштирок этиш имкониятларини кенгайтиришга қаратилган чоралар қабул қилинди. МСК жамоат ташкилотлари билан яқин ҳамкорликда иш олиб бориб, фуқароларнинг алоҳида эҳтиёжларини ҳисобга олди. Овоз бериш жараёнида кўзи ожиз сайловчилар учун Брайль алифбосидан фойдаланишга мўлжалланган махсус бюллетенлар жорий этилди. Ногиронлар ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи ташкилотлар билан маслаҳатлар олиб борилди.

Шунингдек, янгиланган Конституцияда халқаро стандартларга мувофиқ ва ДИИҲБнинг узоқ йиллик тавсиясига жавобан, муомалага лаёқатсиз деб топилган шахсларнинг овоз бериш ҳуқуқидаги умумий чеклов олиб ташланди. Буларнинг бари давлатнинг барча фуқаролар учун тенг ҳуқуқлар таъминланганини кўрсатади.

* * *

“Депутатликка номзодлар орасида аёллар сонининг ортиб бориши мамлакатингиз учун жуда катта натижа. Мен бир аёл сифатида Ўзбекистонда сайлов соҳасида бундай ўзгаришларни қўллаб-қувватлайман ва сайловларда ғалаба қозонган барча аёлларга омад тилайман”.

Элсабе ДУРИНГ,
кузатувчи *(Жанубий Африка)*

* * *

“Сайловларда жисмоний имконияти чекланган инсонлар ҳам фаол иштирок этди. Бу ҳар бир инсон ўзининг сайлов ҳуқуқидан эмин-эркин фойдаланганидан далолат беради”.

Андела БЕЛА,
хорижлик журналист *(Германия)*

* * *

“Ўзбекистондаги сайловга оид миллий қонунчилик халқаро сайлов нормаларига жуда ўхшаш. Мамлакатда халқаро нормаларга алоҳида эътибор берилаётганидан далолат беради. Инсон ҳуқуқлари ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги меъёрларга мос.

Масалан, бизда сайловларда маҳбуслар иштирок этиши тақиқланган. Ўзбекистонда эса жазони ижро этаётган маҳбуслар ҳам сайловда иштирок этмоқда. Бу мамлакатда инсон ҳуқуқлари юқори даражада таъминланаётганини кўрсатади”.

Александр АЛЕКСАНДРОВСКИЙ,
кузатувчи *(Россия)*

Сайловларда рақамли трансформация

Сайлов жараёнларининг **мутлақо янги** ва **ўзига хос тарзда** ўтишида рақамлаштиришнинг аҳамияти юқори бўлди. Айниқса, бошқа давлатларда аналоги бўлмаган **“E-Saylov” ахборот тизимининг ишга туширилгани** сайловларнинг очиқ ва шаффоф ўтишида муҳим омил бўлиб хизмат қилди. Хусусан, мазкур электрон ахборот тизимига барча, **30 мингга** яқин **депутатликка номзодлар ҳақида** маълумотлар жойлаштирилди. Эътиборлиси, **Қонунчилик палатасининг** барча — депутатликка **номзодларининг таржимаи ҳоли** ва **дастурлари** билан дунёнинг исталган бурчагидан **танишиш имконияти** яратилди.

Ўзбекистон сайлов жараёнида замонавий технологияларни жорий этиш йўлида яна бир катта қадам ташлади. Тошкентда рақамли овоз бериш тизими синовдан ўтказилди, бу эса фуқароларга анъанавий ва электрон бюллетенлар ўртасида танлов имкониятини берди.

Рақамлаштирилган овоз бериш жараёни овозларни санашда вақтни тежашга ёрдам беради ва жараённинг инсон омилига боғлиқлигини камайтириши билан аҳамиятли. Синов тариқасида бошланган ушбу амалиёт келгуси сайловларда қимматли тажриба бўлиши аниқ.

* * *

“Сайлов жараёнлари очиқлик тамойилларига асосан олиб борилди. Барча жараёнлар рақамлаштирилган, ҳатто онлайн овоз бериш ҳам ташкил этилди ва бу сайловларнинг самарали ўтишига хизмат қилди”.

Тазеен АКХТАР,
хорижлик журналист *(Покистон)*

Ортга қайтмас сиёсат йўли

Оммавий ахборот воситалари сайлов жараёнида фаол иштирок этди ва фуқароларга сайловлар ҳақида маълумот олиш имконини берди. Партиялар ва уларнинг вакиллари ўртасида дебатлар трансляциясининг ташкил қилиниши сайлов жараёнларида мутлақо янги ёндашув ва қарашлар шаклланганлигини намоён қилди. Тарғибот кампанияси даврида **бутун мамлакат бўйлаб 30 дан ортиқ дебат ва 50 га яқин муҳокама майдончалари ташкил қилинди**. Уларда иштирокчилар турли масалаларни муҳокама қилди.

Дебатлар давомида кўтарилган масалалар мамлакатда сўз эркинлиги ва фикрлар хилма-хиллиги таъминланишига оид ислоҳотлар нечоғлик самарали олиб борилганини исботлади. Фикр алмашиш ва муҳокамаларнинг очиқ бўлиши ҳамда барчага тенг имконият яратилгани бошқарувга бўлган ишончни мустаҳкамлайди, албатта.

Давлат ва хусусий оммавий ахборот воситалари фуқароларнинг сайловда иштирок этиш қоидалари ва ҳуқуқлари ҳақида маълумот бериш учун ахборот кампаниялари ташкил қилинди. Бу барча аҳоли қатламлари учун сайлов жараёнини очиқ ва осон, тушунарли қилиб, фуқароларнинг онгли қарор қабул қилишига ёрдам берди.

ДИИҲБ хулосасига кўра, сайловларга тайёргарлик барча даражаларда самарали ва белгиланган муддатларга риоя қилиб амалга оширилди. Экспертлар Марказий сайлов комиссияси ўз мажлисларини мунтазам равишда жонли эфирда олиб боргани ва қарорларини тезкорлик билан эълон қилиш орқали шаффофликка кўмаклашганини қайд этди. Шунингдек, **маҳаллий** ва **хорижий оммавий ахборот воситалари** вакилларини сайловларни ёритиш учун **аккредитациядан** ўтказиш **жараёни** ҳам **онлайн тартибда** амалга **оширилгани** сайловларнинг **юқори даражада очиқ эканлигини** кўрсатади.

* * *

“Барча сайлов жараёнлари жуда яхши ташкил қилинди. Сайлов участкасига кириб келаётган сайловчиларга номзодлар, партиялар ва сайлов жараёнлари ҳақида батафсил маълумот берилган”.

Давид РОС
(Франция)

* * *

“Марказий сайлов комиссияси ҳисоботини тингладик. Менда жараён бўйича ҳеч қандай эътирозлар йўқ. Мутахассис сифатида мамнунман. Ўзбекистон ўз келажагини танламоқда ва бунга ишонч билан овоз берди”.

Татьяна ХЕККЕР,
хорижлик журналист *(Германия)*

Бир сўз билан айтганда, бу йилги сайловлар Ўзбекистон **тарихида сиёсий ривожланиш борасида янги даврни** бошлаб берди, десак тўғри бўлади. Янги Ўзбекистон демократик ривожланиш йўлида ортга қайтмас сиёсат олиб бораётганини тасдиқлади. Бу эътироф маҳаллий жамоатчилик ва халқаро ҳамжамият томонидан билдирилаётгани биз учун муҳим ҳисобланади. Янги Ўзбекистоннинг келгусидаги қиёфаси ҳам айнан ушбу ўзгаришлар билан боғлиқ бўлади.

Билим, таълим-тарбияга стратегик мақсад сифатида эътибор қаратилаётган давлатимизда комил инсон тарбияси устувор вазифа сифатида белгиланди. Шу боис, хорижий давлатлар билан эришилган келишув ва битимларда ҳар бир соҳа бўйича тегишли кадрларни тайёрлаш, мутахассислар малакасини ошириш, инсон ресурсларини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратиляпти.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

2024 йил 31 октябрь, 221-сон

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official

Ишсизликдан холи ҳудуд

Маҳаллаларда ХОРИЖДАГИДАН ЯХШИ МАОШ таклиф этилмоқда

Бошланиши 1-бетда

Маҳалла фуқаролар йиғинида ижтимоий-иқтисодий тармоқларни ривожлантириш мақсадида лойиҳа қиймати 191,7 миллиард сўм бўлган 50 дан ортиқ микро ва макро лойиҳа дастури ишлаб чиқилди. Жорий йилнинг шу кунига қадар 37 та турли кўриниш ва йўналишни қамраб олган янги ишлаб чиқариш тармоқлари фойдаланишга топширилиши ҳисобига нафақат сармозорликлар, балки яқин атрофдаги маҳаллалар аҳлининг бандлигини таъминлаш имкони вужудга келди.

— Маҳалламиздаги 1253 та хонадонда 6570 киши яшаяпти, — дейди фуқаролар йиғини раиси Жаҳонгир Абдуллаев. — Йил бошида “маҳалла еттилиги” билан ҳар бир оила ҳаёт тарзи, муаммоларини ўрганиб, ишсизлиги аниқланган 352 фуқаро билан алоҳида ишлашга ҳаракат қилдик. Уларнинг қизиқиш ва ташаббусларини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, қўмаклашишга эътибор қаратдик. Ишлаш истаги бор, лекин етарли малакага эга бўлмаган ёшлар, хотин-қизлар “Устоз-шогирд” анъаналари асосида касб-ҳунарга жалб этилди. Бугун маҳалламизда бекор юрган одам, бўш қолган томорқа йўқ.

“Шарқ Равон” МЧЖда “AZMARO” бренди остида 100 хилдан ортиқ чарм-пойабзал тайёрлаб келинади. Бу ерда умумий қиймати 60 миллиард сўмлик ишлаб чиқариш корхонаси очилиши ҳисобига 140 дан зиёд янги иш ўрни яратилган. Маҳсулотлар ички бозордан ташқари Россия, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистонга ҳам экспорт қилинмоқда.

— Фаолиятимизни 20 ишчи билан бошлагандик, — дейди корхона раҳбари Жаҳонгир Абдужалилов. — Авваллари кераклы хомашёни Хитойдан буюртма қилиб олиб келганмиз. Бу ортиқча вақт, сармоя талаб этарди. Яратилган имкониятлардан фойдаланиб, имтиёзли кредит асосида замонавий ускуналар харид қилдик. Бу кераклы хомашёни маҳаллий шароитда ишлаб чиқариш, қўшимча иш ўрни яратиш имконини берди. Энди ишлаб чиқараётган маҳсулотларимиз тўлиғича маҳаллийлаштирилди. Шунингдек, трикотаж маҳсулотлари тайёрлаш ҳамда “LIKE” бренди остида кунгабоқарни қайта ишлашни йўлга қўйдик.

Қишлоқ жойлардаги бу имкониятлар ишсиз, меҳнат миграциясидан қайтган кўплаб ёшлар кафолатли иш ўрни билан таъминланиши орқали доимий даромад манбаига эга бўлишига хизмат қилмоқда.

— Бир неча йилдан бери хорижда ишлаб келаётгандим, — дейди корхона ишчиси Азизбек Турсунов. — Маҳалламиздаги янги корхонада яхши иш ҳақи, шарт-шароитлар яратиб берилганини айтиб, ишга таклиф қилишди. Тўғриси, аввалига иккиландим. Маъқул келмаса, яна қайтиб кетавераман деб ишга киришгандим. Янглишган эканман, бу ерда хориждагидан ҳам яхши даромад олиш мумкинлигига амин бўлдим. Ҳозир кўплаб ёшларга касб сирларини ўргатиб келяпман.

“МР Текс” масъулияти чекланган жамияти бугун нафақат сармозорлик ишсиз аёллар, балки Олтиариқ, Ёзёвон тумани маҳаллаларидаги аҳолига ҳам янги иш ўринлари таклиф қилмоқда. Трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхонада 120 дан зиёд хотин-қизнинг бандлиги таъминланди.

— Корхонамиздаги ўртача ойлик маош 2,5-3 миллион сўм, — дейди иш бошқарувчи Жалолиддин Икромов. — Бундан ташқари, бепул тушлик, ишга келиб-кетиш учун транспорт қатнови мавжуд. Айни кунда хомашёдан тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш занжирини яратиш, экспорт миқдори ва кўламини кенгайтириш ва албатта, қўшимча иш ўринлари очиш бўйича ишлаяпмиз. Бунинг учун шароит ва имконият етарли.

Сармозорликлар ердан унумли фойдаланишда ҳам кўпчиликка намуна. Кейинги йилларда сархил узум етиштириш, асаларичилик, иссиқхона хўжалиги фаолиятини йўлга қўйиш анъанаси ривожланди. Одилжон Ғозиев ана шундай миришкорлардан. Тадбиркор иссиқхонасидаги кузги помидор ҳосил нишоналарини кўз-кўз қилиб турибди. Бу ердаги 0,75 гектар иссиқхонадан бир йилда икки-уч марта ҳосил олинмоқда. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, жорий мавсумда 50 тоннадан ортиқ сархил помидор Россия бозорига экспорт қилинади.

> **“МР Текс” масъулияти чекланган жамияти бугун нафақат сармозорлик ишсиз аёллар, балки Олтиариқ, Ёзёвон тумани маҳаллаларидаги аҳолига ҳам янги иш ўринлари таклиф қилмоқда. Трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхонада 120 дан зиёд хотин-қизнинг бандлиги таъминланди.**

Шерзод Қорабоев олган суратлар.

Гулистон кўчасида яшовчи Юсуфхон Маърупов хонадонида ноёб, нафис гуллар етиштириш учун умумий қиймати 500 миллион сўмлик замонавий иссиқхона ташкил этиб, 4 та иш ўрни очди.

Маҳалладаги истиқболли лойиҳалар ҳақида гап кетганда, “Natural Milk Vodiy” хусусий корхонаси алоҳида эътироф этилади. Бу ерда фермер хўжаликлари ва маҳаллий аҳолидан сут ва сут маҳсулотлари сотиб олиниб, қайта ишлаш йўналишида янги тармоқ фаолият бошлади, 10 дан ортиқ янги иш ўрни яратилди.

Фақат бугина эмас. Шу кунга қадар “Малика пойабзаллари” хусусий корхонасида пойабзал тагчарми, “Замин Барака” хусусий корхонасида мебель ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Мискар уста Акрамхон Юнусов қадимий ва нодир ҳунармандлик анъаналарини тараққий эттириш билан бирга маҳалланинг ўнлаб ёшларига устозлик қилиб келмоқда.

Сармозор маҳалласидаги лойиҳа ва ташаббуслар ҳақида яна кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Муҳими, бу амалий ислоҳот ва ташаббуслар самарасидан эл баҳра олмоқда, ишсизлик барҳам топиб, ҳудудлар обод, файзли масканга айланиб бормоқда.

Расулжон КАМОЛОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Нуқтаи назар

БИЛИМГА АСОСЛАНГАН ИҚТИСОДИЁТ Бунинг АҲАМИЯТИ ЖУДА ЮҚОРИ

Дунёдаги ўзгарувчан вазият иқтисодиётнинг барқарор ривожланишини таъминлаш, ишлаб чиқарувчиларнинг ички ва ташқи бозор синовларига бардошлилигини ошириш, аҳолининг яшаш шароитини янада яхшилаш ва инсон капиталини юксалтиришда таъсирчан, самарали ислоҳотлар рўёбини тақозо этади. Шу боис, янги Ўзбекистондаги янгиланишлар бошланган илк кунларданоқ таълим, илм-фан ва инновацияларга катта эътибор қаратила бошлади. Зотан, инсон капиталини кучайтириш орқали иқтисодиётни барқарор ривожлантириш энг тўғри ва муҳим танловдир.

Элмурод ҲОШИМОВ,
Банк-молия академияси ректори, иқтисодиёт фанлари доктори

Белгиланган устувор вазифаларни ҳаётга изчил татбиқ этишда мустақил қарор қабул қила олувчи, иқтидорли, малакали кадрлар ғоят зарур. Чунки барқарор тараққиётга эришиш учун инсонга эътибор ҳаётий эҳтиёждир. Буни халқаро даражада таҳлил қилсак, етарлича мисол топилади. Масалан, Хитой инсон капиталини ривожлантириш, технологиялар, илм-фан, таълим, иқтисодиёт, саноат, бизнес каби кўплаб соҳаларда жуда катта ютуқларга эришиб, жаҳон иқтисодиётининг иккинчи рақамли етакчисига айланди. Натижада халқ фаровонлиги юксалиб, тараққиётнинг мустаҳкам асоси яратилди. Хитой муҳим халқаро жараёнларнинг масъулиятли иштирокчиси сифатида жаҳон сиёсати ва бошқарувида етакчи ўринга эга бўлди.

Изланишларга кўра, билимлар соҳаси АҚШ иқтисодиёти ўсишига тахминан 15 фоиз ҳисса қўшади. Энг юқори иқтисодий ўсишга эришишда таълимнинг аҳамияти катта. Бундай давлатлар қаторига Жанубий Кореяни ҳам киритсак бўлади. Бинобарин, унинг тараққиётини бутун дунё тан олади.

Билим, таълим-тарбияга стратегик мақсад сифатида эътибор қаратилаётган давлатимизда комил инсон тарбияси устувор вазифа сифатида белгиланди. Шу боис, хорижий давлатлар билан эришилган келишув ва битимларда ҳар бир соҳа бўйича тегишли кадрларни тайёрлаш, мутахассислар малакасини ошириш, инсон ресурсларини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратиляпти.

Таълим ва илм-фан соҳасидаги ислоҳотлар бугун амалий самарасини кўрсатишни бошлади. Жумладан, ўтган даврда олий таълим муассасалари сони икки юздан ошди. Мактабгача таълим қамрови 27 фоиздан 76,4 фоизга, олий таълимда эса 9 фоиздан 38 фоизгача етди. Ўзбекистон олий таълим муассасалари дунёнинг нуфузли ташкилотлари рейтингида юқори ўринга эга бўла бошлади. Ўқитишнинг илм-фан, тарбия соҳасида халқаро тан олинган ва амалиётда муваффақият қозониб келаётган илғор тажрибалари асосида мутахассислар тайёрлаш жараёни ташкил этилди. Академик фаолият ташкилий жиҳатдан қайта қурилиб, хорижий ва маҳаллий малакали, тажрибали педагоглар жамоаси шакллантирилди.

Эндиги вазифа олинган билим, ўрганилган тажриба ва илмий тадқиқотларга, инновацияларга асосланган кучли креатив иқтисодиётни яратиш, унинг барқарорлигини таъминлаш орқали эса халқимизнинг муносиб ҳаёт кечиришини таъминлаш лозим. Янги технологиялар ва билимнинг иқтисодиётга кириб келиши ривожланишга ижобий таъсир ўтказади.

Аҳолини ишли ва қўшимча даромадли қилиш учун ер ажратиб берилди. Аммо ички ва ташқи бозор талаби чуқур ўрганилмагани туфайли бу йил пиёз ва тарвуз каби маҳсулотлар сарфланган меҳнат ҳамда маблағга нисбатан арзон нархда сотилди ёки маҳсулот даланинг ўзида қолдириб кетилди. Бу жараёнга маҳсулотни сақлаш, қайта ишлаш ва логистика хизматларини ташкил этиш билан боғлиқ масалалар ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда.

Тўғри, “маҳаллабай”, “хонадонбай” тизимли ишлар аҳолига ташкилий-молиявий кўмак бериб, бандлигини таъминлашда салмоқли натижалар қўлга киритиляпти. Аммо ҳудуднинг макро ва микро даражадаги ривожланишига таъсир қилувчи омилларни кенг тадқиқ этмай туриб кўзланган маррага эришиш қийин, назаримизда.

Ўрганишларга кўра, аҳолининг доимий даромад манбаига эга бўлишида манзилли ишлар билан бир қаторда комплекс ёндашувлар ҳам жуда зарур. Булар ўсиш кўрсаткичи билан боғлиқ бўлган билимга таянган иқтисодиётга ўтиш асосларини тадқиқ этиш, ҳудудлар кесимида илмий ҳамжамиятнинг амалий кўмагидан фойдаланиш ҳамда инсонларнинг билим ёки кўникмаларини шакллантиришдир.

Биринчи масала бўйича ҳудуднинг йиллик иқтисодий ўсиш суръатини ўз ичига олган панель маълумотлар тўплами назарий ва тажриба асосида ўрганилиши зарур. Бунда динамик панелнинг умумлаштирилган усули ёрдамида олинган натижалар, инсон капитали ва илмий тадқиқотлар, инфратузилма ҳамда бизнес юритиш қулайлиги бўйича маълумотлар жамланиб, иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш билан боғлиқ “йўл харитаси” ишлаб чиқилади.

Билимдан фойдаланиш, маҳаллий эҳтиёжга мослаштириш ва уни бозорда баҳоланадиган маҳсулотга айлантира оладиган инновацион тизимлар зарур. Бу бозорга киришни осонлаштиради, транспорт ва ишлаб чиқариш харажатини пасайтириб, ҳосилдорлик ҳамда ишбилармонлик фаоллигини оширади.

Ҳозир жаҳон иқтисодиёти билимга асосланишга жадаллик билан ўтмоқда ва билимларни қўллаб-қувватлаш иқтисодий ўсишнинг муҳим омилига айланмоқда. Сўнгги глобаллашув тенденцияси барча қитъа, минтақа ёки мамлакатларнинг глобал иқтисодиётда фаол иштирок этишига олиб келди. Давлатларнинг билимга асосланган иқтисодиёти рақобат муҳим бўлган муҳитни таъминлайди. Рақобатли муҳит эса нарх ва сифатга ижобий таъсир қилиб, бозорда устунликлар яратади.

Иккинчи масала бўйича ҳудуднинг иқтисодий ривожланиши учун хизмат қиладиган илмий ечимларни ишлаб чиқиш зарур. Жараёнда маркетинг тадқиқотлари, уруғчилик, ҳудудларнинг ўзига хос имконияти, экологик вазият ва табиий иқлим шароити, самарали бошқарувни ташкил этиш, логистика, инфратузилмани яхшилаш каби йўналишларда илмий ҳамжамият кўмагидан фойдаланиш самарадорликка эришишда

қўл келади. Бунда олий таълим муассасалари, илмий-тадқиқот институтлари ва “ақл марказлари”нинг илмий салоҳиятидан кенг фойдаланиш ижобий самара беради. Уларни манзилли бириктириш орқали ҳудудларга мос салоҳиятни илмий асослаш ва шунга мос равишда “йўл харитаси”ни ишлаб чиқиш, инвестицияларни йўналтириш, ресурсларни сафарбар қилиш, бозорга мослашувчан маҳсулотлар етиштириш борасида муҳим ечимларга келиш мумкин. Бундай ёндашув “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида белгиланган миллий иқтисодиётнинг экспорт салоҳиятини кучайтириш ва таркибида қўшилган қиймат юқори бўлган маҳсулотлар улушини кескин ошириш мақсадларига эришишга катта ёрдам беради.

Шу билан бирга, “Янги Ўзбекистон — рақобатбардош маҳсулотлар юрти” ғояси асосида миллий брендларни хорижий бозорларга олиб чиқишда илмий-амалий ечимларни юзага келтиради.

Кейинги масала аҳолининг билим ва кўникмасини шакллантириш бўлиб, бу борада қисқа муддатли турли курсларни бевосита ҳудудларда ташкил этиш ижобий самара беради. Зеро, одамлардаги билим, кўникма, малака ва бошқа хусусиятлар иқтисодий тараққиёт учун зарур.

Хўш, қайд этилган масалаларни ҳал этиш орқали қандай натижага эришиш мумкин? Уларнинг баъзиларига тўхталиб ўтамиз. Жумладан, ҳудудларни ривожлантириш бўйича илмий асосланган комплекс чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилади. Унда ҳудуднинг иқтисодий кўрсаткичлари, иқлим шароити, инфратузилма ва логистика имконияти, ихтисослашув акс эттирилади. Бир ёки бир нечта олий таълим муассасаси тадқиқотчиларидан иборат жамоа ҳудудларга бириктирилиб, улар олдига йиллик ёки беш йиллик илмий асосланган устувор йўналишлар бўйича ривожланиш дастурларини яратиш вазифаси қўйилади. Экология, иқлим ўзгариши ва сув танқислиги билан боғлиқ муаммоларни юмшатиш бўйича самарали илмий ечимлар ишлаб чиқилади.

Шунингдек, ҳудуддаги ҳар бир одам, жумладан, аёллар ва ёшлар ўз салоҳиятини рўёбга чиқариши учун имкониятлар илмий жиҳатдан тадқиқ қилинади. Билимларни ишлаб чиқариш ва бойликка айлантириш билан боғлиқ илмий асослар яратилади. Ҳудуднинг инвестициявий ва экспорт салоҳиятини ошириш, аҳоли ҳамда бизнес талабларига жавоб берадиган замонавий инфратузилмани ривожлантириш бош концепциялари ишлаб чиқилади.

Аҳолининг даромадини ошириш орқали камбағалликни қисқартириш, ижтимоий ҳимоянинг манзиллилигини таъминлаш тизими ишлаб чиқилиб, саноат, хизмат кўрсатиш каби ҳудудга мос драйвер тармоқларни ривожлантириш бўйича илмий ёндашувлар амалга оширилади. Бутун жараён рақамлаштирилиб, маълумотлар билан ишлаш осонлашади. Логистика хизмати ва бизнес соҳаси вакиллари учун таҳлил қилиш имконияти кенгаяди. Хулосалар олишга ёрдам берилади. Ҳудудларни ривожлантиришнинг мастер режалари ишлаб чиқилиб, экспорт ва туризм салоҳиятини ошириш, шу жумладан, “бир маҳалла — бир маҳсулот” тамойили асосида маҳаллаларнинг драйвер йўналишлари ва ўсиш нуқталари белгилаб олинади.

Илмий ҳамжамият вакиллари ўзлари бириктирилган ҳудудларнинг барқарор ривожланиши ва тўлақонли салоҳиятини очиб берувчи имкониятларни илмий тадқиқ қилади, йиллик ривожланиш дастурларини ишлаб чиқади.

Зарбдор, Уйчи, Сайхунобод, Ғиждувон тажрибаси мазкур йўналишдаги чора-тадбирлар нақадар ҳаётий эканини намоён қилмоқда. Ҳудудларни ривожлантиришнинг миллий хусусият ва имкониятларини тўлиқ ҳисобга олган ўзига хос моделга айланди. Бу тажрибани тизимли тарзда мамлакатимизнинг бошқа ҳудудларида қўллаш умумий иқтисодий тараққиётга эришиш ва халқимиз фаровонлигини оширишга хизмат қилади.

Бундай ёндашув илмий ҳамжамиятга жаҳоннинг илғор тажрибаси, илмий ва инновацион ютуқларини ҳаётга самарали татбиқ этиш учун кенг майдон таклиф қилади. Креатив иқтисодиётни йўлга қўйиш учун ўзаро фикр-мулоҳаза алмашиш ва амалий ҳаракатларни олиб боришга ёрдам беради. Чунки креатив иқтисодиёт дунё миқёсида иқтисодий ўсиш, аҳолини иш билан таъминлаш, инновацион ривожланишнинг замонавий тенденцияларини ўзида намоён қилади ва муносиб ечимларни ўртага ташлайди.

Жаҳонда геосиёсий вазият, глобал иқтисодиётдаги беқарорлик, озиқ-овқат ва энергия ресурслари танқислиги, камбағаллик, экология муаммолари тобора ўткир тус олиб бораётган бир шароитда миллий иқтисодиётнинг рақобатбардошлигини ошириш учун илғор билимларни ишлаб чиқаришга қўллаш ва фойдаланиш жуда муҳим. Чунки билим, таълим ва инновациялар глобаллашаётган дунёда иқтисодий ўсишнинг асосий кўрсаткичларини таъминлаб беради. Шу нуқтаи назардан, ҳудудлар ва илмий ҳамжамият ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорлик тараққиётни янги погонага олиб чиқади.

СИФАТЛИ КАСБИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИ ЯРАТИШ ИСТАГИ

ЯНГИ ФАРМОН СОҲАДАГИ ИШЛАРНИ ЖАДАЛЛАШТИРАДИ

Азиз МЕЛИБОЕВ,
Олий таълим, фан ва инновациялар вазири котибияти бошлиғи

Бошланиши 1-бетда

Яқин тарихимизга назар ташлайдиган бўлсак, касбий таълим тизимида 2019 йилга қадар касб-ҳунар коллежларида 3 йиллик дастурлар асосида фақатгина кундузги таълим шаклида кадрлар тайёрланар, касб эгаллаш имкониятига эса фақатгина умумий ўрта таълим муассасаларининг 9-синфини тамомлаган ёшлар эга бўларди.

Сўнгги етти йил ичида Ўзбекистонда касбий таълим соҳасида ёшларга қулай шарт-шароитлар яратишга қаратилган кенг кўламли ислоҳотлар кечди. Ушбу ўзгаришлар натижасида аҳолининг касб эгаллаш имкониятлари сезиларли даражада кенгайди. Назарий билимларни ишлаб чиқаришда амалий тажриба билан бирлаштирган икки томонлама ўқитиш тизимини жорий этишга алоҳида эътибор қаратилди. Бу ёш мутахассисларга нафақат назарий билимларни олиш, балки ишлаб чиқариш корхоналарида иш бошлаш учун зарур амалий кўникмаларни ривожлантиришга имкон берди. Ёшларимиз учун ҳам ишлаб, пул топиш, ҳам таълим олиш имконияти яратилиб, дуал таълим шаклида ўқитиш тизими жорий қилинди.

Янгича касбий таълим тизимида “Ҳаёт давомида таълим олиш” тамойили асосида камида умумий ўрта маълумотга эга бўлган шахслар ҳисобидан касблар ва мутахассисликларнинг мураккаблигидан келиб чиққан ҳолда кундузги, кечки, сиртқи ва дуал таълим шаклларида ўқитиш, шунингдек, касб эгаллаш истагида бўлган фуқаролар учун қисқа муддатли касбга ўқитиш курслари очилди. Бу эса, ўз навбатида, барча тоифадаги аҳолини касбга ўқитиш тизимли йўлга қўйилганидан далолат беради.

Энди 2019 йили мутлақо янги ташкил қилинган касбий таълим тизимида ўтган давр мобайнида амалга оширилган ислоҳотларни такомиллаштириш ва меҳнат бозори учун ўрта бўғин кадрлар тайёрлашни янги босқичга олиб чиқиш зарурати вужудга келди.

Меҳнат бозорида яратилаётган янги иш ўринлари ҳамда иш берувчиларнинг ўрта бўғин кадрларига бўлган эҳтиёжи, шунингдек, уларнинг талабларига мос равишда кадрлар тайёрлаш муҳим аҳамият касб этади.

Айни шу масалаларни кўриб чиқиш учун давлатимиз раҳбари жорий йил 24 сентябрда касбий таълимни ривожлантириш ва миллий малака тизимини ислоҳ қилишга оид таклифлар тақдимоти билан танишди.

Умуман олганда, касбий таълим соҳасидаги қатор муаммолар ва уларни бартараф этиш юзасидан жорий йил бошида Президентимиз томонидан вазифа қўйилган эди. Мазкур топшириқ ижроси бўйича ўтган вақт мобайнида тизим самарадорлиги танқидий ўрганилиб, қўшимча чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

Касбий таълим бўйича ўрганишлар 333 та касб-ҳунар мактаби, 227 та техникум ва 112 та коллежда ўрта бўғин кадрлари тайёрлашда табақалашган (бошланғич, ўрта ва ўрта махсус касбий таълим босқичлари) таълим дастурлари ўртасида узвийлик йўқлиги сабабли мавжуд қувватлардан унумли фойдаланилмаётганини кўрсатди.

Эндиликда касбий таълим тизимининг бошқарув, ташкилий ва методик жиҳатдан ягона давлат сиёсати Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан юритилиши белгиланди. Шунингдек, 3 та таълим муассасаси негизида техникумлар тармоғини ташкил этиш режалаштирилган бўлиб, замон талабларига тез мослашишини таъминлаш учун техникумларнинг академик мустақиллигини кенгайтириш вазифаси қўйилди. Шу билан бирга, халқаро таълим дастурларини жорий этиш орқали техникумлардаги таълим жараёнини янада юқори даражага олиб чиқиш кўзда тутилган.

Президентимизнинг шу йил 30 сентябрдаги “Ўзбекистон Республикаси миллий малака тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ҳамда 16 октябрдаги “Касбий таълимда малакали кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш ва халқаро таълим дастурларини жорий қилиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони қабул қилиниши касбий таълимни янги босқичга олиб чиқади деб баралла айтишимиз мумкин.

Ривожланган мамлакатларда меҳнат бозори учун зарур касблар бўйича кадрлар тайёрлаш тизими трансформациясининг асосий мезонларидан бири меҳнат бозори ва касбий таълим хизматлари ўртасида чамбарчас боғлиқликни таъминлашдан иборат. Бу борада малакали кадрлар тайёрлаш ҳолати ва ривожланиш тенденциялари ҳамда меҳнат бозорига ўрта бўғин кадрларини тайёрлашга бўлган эҳтиёжни аниқлаш ва уларни иш билан таъминлаш механизмини такомиллаштириш муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ўзбекистонда меҳнат бозори талабларига кўра малакали ўрта бўғин мутахассисларини тайёрлашда таълим соҳасининг халқаро таълим тизими билан ўзаро уйғунлашуви биринг даромад топиш имкониятини тизимли яратиб беради.

Айни шу мақсадларда мазкур фармон билан касбий таълим тизимини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари белгилаб берилди. Улар орасида касбий таълим ташкилотларини мақбуллаштириш ҳамда касбий таълимнинг барча даражалари бўйича кадрлар тайёрлайдиган ягона кўп тармоқли таълим ташкилотлари тизимини жорий қилиш муҳим аҳамият касб этади. Шунингдек, иқтисодиёт тармоқлари талабларига мос кадрлар тайёрлаш имкониятини кенгайтириш, замонавий бошқарув тизимини жорий қилиш ҳамда ўрта бўғин кадрларини тайёрлашда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан ўзаро ҳамкорликни кучайтириш масалаларига эътибор қаратилмоқда.

Ўқув жараёнига халқаро тан олинган таълим дастурларини жорий қилиш, ўқитиш якуни бўйича бериладиган таълим тўғрисидаги ҳужжатларнинг хорижий давлатларда тан олинишига эришиш муҳим йўналишлардан биридир. Бундан ташқари, тизимни босқичма-босқич рақамлаштириш орқали ўқув жараёнларини такомиллаштириш, махсус электрон платформалар татбиқ қилиш ва таълим сифатини оширишга қаратилган чоралар кўрилмоқда. Битирувчиларнинг кўникма ва компетенцияларини баҳолаш тизимини тубдан янгилаш орқали эса иш берувчилар талабларига тўла мос келадиган кадрлар тайёрлаш мақсади қўйилган.

Шу билан бирга, касбий таълим ташкилотлари турларини мақбуллаштириш ҳамда касбий таълимнинг барча даражалари бўйича кадрлар тайёрлайдиган 600 та техникум ташкил этилди. Уларда кадрларни тайёрлаш бир неча муҳим талабларга мос равишда ташкил этилади. Аввало, Таълимнинг халқаро стандарт таснифлагичи ва Ўзбекистон миллий малака тизими талабларига мос равишда амалга оширилади. Бошланғич, ўрта ва ўрта махсус касбий таълим дастурлари бўйича кадрларни тайёрлаш йўлга қўйилади. Шунингдек, малака ва компетенциялар бўйича қисқа муддатли ўқув курслари ташкил этилади. Бошланғич касбий таълим дастурлари бўйича кадрларни тайёрлаш умумий ўрта таълимнинг 9-синфини тамомлаган ўқувчилар учун давлат гранти асосида, камида умумий ўрта маълумотга эга бўлган бошқа талабгорлар учун тўлов-контракт асосида, ўрта ва ўрта махсус касбий таълим дастурлари бўйича эса давлат гранти ва тўлов-контракт асосида амалга оширилади.

Хорижий тажрибаларни пухта ўрганган ҳолда, 2021 йилда касбий таълим тизимига Германия тажрибаси асосида дуал таълим шакли жорий этилгани ижобий натижаларни кўрсатгани боис, касбга ўқитиш тизимини шу йўналишда такомиллаштиришга оид вазифалар ҳам белгиланди.

Президентимиз раислигида 2024 йилда таълим, соғлиқни сақлаш, рақамлаштириш, маданият ва спорт соҳаларида амалга оширилиши лозим бўлган устувор вазифалар юзасидан ўтказилган йиғилишда таъкидланганидек, ўтган йилги 380 минг мактаб битирувчисидан 180 минги таълимни коллеж, техникум ёки олийгоҳда давом эттирмоқда. Қолган 200 минг битирувчининг меҳнат бозорига кириб келиши учун уларни дуал таълим шаклидаги 234 та профтаълим муассасасида ўқишини таъминлашга эришилмагани танқид қилинди.

Шу боис, вазирликлар ўзларига тегишли коллеж ва техникумларда ўрта бўғин кадрларини тайёрлашни тизимли олиб бориш, улардаги қувватни 100 фоиз ишлатиш бўйича вазифалар қўйилган эди. Шунингдек, йиғилишда 50 минг коллеж-техникум ўқувчисини дуал таълим билан қамраб олишни ташкил қилиш ҳамда бу ишлар, аввало, тўқимачилик, қурилиш ва қурилиш материаллари, электротехника саноати, машинасозлик йўналишларида бошланиши белгиланган.

Йил бошида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида 2023/2024 ўқув йилидан 245 та профессионал таълим муассасасида Германия тажрибаси асосида дуал таълим шакли жорий этилди. Дуал таълим шаклини самарали ташкил этиш мақсадида 3546 та корхона ва ташкилот билан ҳамкорлик ўрнатилди, улар томонидан ўқувчиларга 5 мингдан зиёд устоз бириктирилди.

Миллий малака тизимига мувофиқ, касбий таълим тизимида ўрта бўғин мутахассисларини компетенцияларга асосланган таълим дастурлари бўйича ўқитиш тизимига ўтилди. Хусусан, ҳозирги кунда 340 дан ортиқ касб бўйича компетенцияга асосланган дастурлар амалиётга жорий қилинди.

2024/2025 ўқув йилидан бошлаб 233 та техникумда ўқув жараёнини кредит-модуль тизимига ўтказиш белгиланди. Бу вазифаларни изчил давом эттириш мақсадида мазкур фармон билан дуал таълим шаклида ўқувчиларни қабул қилиш иш берувчилар билан тузилган шартномалар асосида тўғридан тўғри амалга оширилади. Энди касбий стандартлар асосида ишлаб чиқилган таълим дастурлари касбий малакаларни ривожлантириш бўйича тармоқ кенгашлари, тадбиркорлик субъектлари бирлашмалари, йирик иш берувчилар ва уюшмалар билан келишилганидан сўнг амалиётга киритилади. Битирувчиларни якуний баҳолаш соҳа экспертлари, касбий малакаларни ривожлантириш бўйича тармоқ кенгашлари, баҳолашга ваколатли ташкилотлар, иш берувчилар, уюшмалар ва Савдо-саноат палатаси вакиллари иштирокида кўргазмали имтиҳонлар шаклида амалга оширилади. Бу, ўз навбатида, касбий таълим муассасалари томонидан ўқувчиларга бериладиган малакаларни бевосита иш берувчилар, жумладан, хусусий сектор вакиллари иштирокида баҳолаш тизимига ўтилишидан далолат беради.

Берилган малакаларнинг бевосита иш берувчилар томонидан баҳоланиши келгусида улар малакасининг меҳнат бозорида тан олиниши ҳамда таълим сифатини оширишга хизмат қилади.

Касбий таълим ривожланган мамлакатларда кадрлар тайёрлаш бевосита иш берувчилар иштирокида амалга оширилади. Бунда назарий билимлар таълим муассасаларида, амалий кўникмалар эса корхона ва ташкилотларда ўргатилади.

Энди мамлакатимизда бериладиган малакалар ташқи меҳнат бозорида тан олиниши билан боғлиқ қадамлар ташланди. Янги ташкил қилинган техникумларда босқичма-босқич халқаро таълим дастурлари жорий қилинади. Ўрта бўғин кадрларига талаб Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлигининг “Касбий таълим” платформаси орқали шакллантирилиши йўлга қўйилмоқда.

Қабул жараёнини иш берувчилар талаби ва ҳудудларнинг ихтисослашуви асосида шакллантириш ҳам муҳим. Хорижий тажрибага назар соладиган бўлсак, Буюк Британияда мамлакат иқтисодиёти тармоқлари ўрта бўғин кадрларига бўлган эҳтиёжни аниқлашда макроиқтисодий кўрсаткичлар, иқтисодиётнинг тармоқ таркиби, инновацион ривожланиш натижасида ишлаб чиқариш жараёнидаги ўзгаришларнинг меҳнат бозорига таъсирини инобатга олади.

Германияда эса мамлакат меҳнат бозорининг юқори ва ўрта бўғин кадрларига бўлган эҳтиёжини баҳолашда турли мутахассисликлар кесимида яхлит иқтисодиёт тармоқлари, жумладан, ҳудудлар миқёсида макроиқтисодий ривожланиш кўрсаткичлари ривожланишига оид илмий асосланган прогноз кўрсаткичларга таянилади.

Мамлакатимизда касбий таълим тизимида яратилган имкониятлардан самарали фойдаланиш, ўқувчиларда етарли кўникмаларни шакллантириш, иқтисодиёт тармоқларида ҳар бир соҳа учун кадрлар тайёрлаш инфратузилмаси яратилмоқда. Бунда ҳар бир тармоқ ўз йўналиши бўйича ўрта бўғин кадрларига буюртмалар портфелини шакллантириши, инвестиция лойиҳалари асосида яратиладиган иш ўринлари учун талаб этиладиган ҳамда ички меҳнат бозорига кириб келаётган янги касбларни шакллантириши лозим. Яратиладиган янги иш ўринлари учун талаб этиладиган касбий ва тил билиш кўникмаларига бўлган талабни ўрганиб бориш, кадрларни олдиндан тайёрлаш механизмини жорий этиш муҳим омил ҳисобланади.

Шавкат ҲАСАНОВ,
иқтисодиёт фанлари доктори, профессор

Таълим сифатини ошириш, назарий билимларни амалиёт билан интеграция қилиш борасида мамлакатимиз олийгоҳларида кўплаб ишлар бажарилмоқда. Бу борада Самарқанд агроинновациялар ва тадқиқотлар институтида ҳам қатор лойиҳалар устида изланиш олиб борилмоқда.

Тараддуд

КАРТОШКА УРУҒЧИЛИГИ

ХАЛҚАРО ТАЖРИБАЛАР БИЛАН РИВОЖЛАНАДИ

Президентимизнинг 2023 йил 7 июлдаги “Аграр соҳада илм-фан, таълим ва ишлаб чиқаришни интеграция қилиш орқали сифат ва самарадорликни оширишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорида институтда Ўзбекистон — Корея картошка уруғчилиги марказини ташкил қилиш топшириғи белгиланган. Макур вазифа ижросини таъминлаш мақсадида институтда марказ фаолияти йўлга қўйилди.

Ҳозир Корея Республикаси халқаро боғдорчилик институти билан ҳамкорликда қиймати 4,3 миллион долларлик “Ўзбекистонда картошка уруғчилигини ривожлантиришда кадрлар салоҳиятини ошириш” мавзусидаги лойиҳа доирасида амалий ишлар бошланган. Бу халқаро илмий-амалий лойиҳа 2023-2027 йилларга мўлжалланган бўлиб, Корея Республикаси Қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат ва қишлоқ ҳудудларини ривожлантириш вазирлиги ҳузуридаги Корея қишлоқ ҳудудларини ривожлантириш коорпорацияси кўмагида амалга оширилмоқда. Ҳамкорлик доирасида мамлакатимиз мутахассисларига ҳамда маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга билимлар улашиш, инновацион лабораторияда ин-витро усулида кўпайтирилган кўчатлардан микро ва минитуганакларни кўпайтириб, тажриба майдонида супер элита уруғлик етиштиришни йўлга қўйиш, халқаро экспертлар иштирокида ўқув-амалий семинарлар ва конференциялар ташкил этиш ҳамда соҳани ривожлантириш каби бир қанча вазифалар белгиланган.

Лойиҳа бошланиши аввалида Корея Республикаси Қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат ва қишлоқ ҳудудларини ривожлантириш вазирлиги, Корея қишлоқ ҳудудларини ривожлантириш коорпорацияси етакчи мутахассисларидан иборат экспертлар гуруҳи институтга келди. Кореялик мутахассислар Самарқанд вилоятида картошка уруғчилиги билан шуғулланувчи фермер хўжаликларида бўлиб, бугунги ҳолатни ўрганди. Шу билан бирга, институт олимлари ва тадқиқотчилари иштирокида картошка уруғчилигини ривожлантириш истиқболлари, ин-витро лабораторияси, иссиқхоналар ташкил этиш бўйича семинар-тренинглар ўтказилди ҳамда соҳани ривожлантириш юзасидан икки томонлама меморандум имзоланди.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва тизим ташкилотлари етакчи мутахассислари ҳамда Самарқанд агроинновациялар ва тадқиқотлар институти олимларидан иборат делегация ўтган йили 9-15 октябрь кунлари Жанубий Кореяда биринчи ўқув-амалий хизмат сафарида бўлиб қайтди. Сафар давомида Сеулда Корея қишлоқ ҳудудларини ривожлантириш корпорацияси ва Халқаро боғдорчилик институти етакчи мутахассислари иштирокида семинар ўтказилди. Лойиҳани амалга ошириш босқичлари, вазифалар, Корея картошкачилик саноати ва Ўзбекистонда картошка уруғчилигини ривожлантириш истиқболларига доир тажриба алмашилди.

Делегациямиз вакиллари Жанубий Корея ва Осиё минтақасида етакчи ҳисобланган “Нонгвоо Био” уруғчилик илмий-тадқиқот институти, Корея тоғолди ҳудудлари қишлоқ хўжалиги илмий-тадқиқот институти, Корея ва Осиё минтақасида картошка чипси билан танилган “Орион Агро” компанияси, Гимже шаҳридаги “Корея қишлоқ хўжалиги технологиялари маркази” ва Корея қишлоқ хўжалигини қўллаб-қувватлаш агентлиги қошидаги “Корея уруғчилик саноатини қўллаб-қувватлаш маркази”ларида бўлиб, улар фаолияти билан яқиндан танишди.

Қатор тайёргарлик тадбирлари, учрашув ва семинарлардан сўнг лойиҳанинг дастлабки босқичларида, яъни 2024 йилда кореялик эксперт олимлар томонидан Ўзбекистонда картошка уруғчилигини йўлга қўйиш масалалари юзасидан семинар ташкил этилди. Унда картошкачилик соҳаси бўйича кореялик мутахассислар, институт раҳбар ходимлари, профессор-ўқитувчилар, тадқиқотчилар ва талабалар иштирок этди. Кореялик профессор Хюн Мук Чо томонидан “Стресс омиллар шароитида картошка маҳсулдорлигини ошириш стратегияси ҳамда Ўзбекистон шароити учун мос навларни танлаш” мавзусида курс ташкил этилди. Кореялик эксперт, профессор Кван Ёнг Шин эса “Иссиқхоналарда уруғлик картошка етиштириш технологияси” мавзусида тақдимот ўтказди. Экспертлар томонидан бошқа давлатларда ўтказилган шу каби лойиҳаларда учраган муаммолар, уларнинг ечимига қаратилган масалаларга ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

Институт ёш олимлари ва талабалари жорий йил май ойида Халқаро боғдорчилик институти, Кангвон миллий университети, WSgamja хусусий корхонаси ҳамда қатор илмий-тадқиқот марказларида малака оширди.

Кореялик тажрибали профессорлардан икки нафари ишга қабул қилинган. Улар талабаларга “ақлли” иссиқхона хўжаликларини ташкил этиш ҳамда картошкачилик фанларидан дарс бериб келмоқда. Умуман, жорий йилда институтда кореялик 16 эксперт лойиҳадаги вазифаларни бажариш билан бир қаторда таълим ва илмий жараёнларга жалб этилди.

Лойиҳанинг расмий очилиш жараёни 2024 йил 1 ноябрга белгиланган бўлиб, тадбир илмий-амалий форум шаклида ташкил этилади. Форумда 20 дан ортиқ хорижий ва 100 дан зиёд маҳаллий экспертлар, олимлар, тадқиқотчилар қатнашиши кутилмоқда. Шунингдек, тадбирда ин-витро лабораторияси, гидропоника иссиқхонаси очилиши, соҳа мутахассисларининг қимматли маърузалари ташкил этилади. Мақсадимиз Ўзбекистонда картошка уруғчилигини ривожлантиришни йўлга қўйиш ҳамда бу соҳада етук мутахассислар тайёрлашдан иборат.

Айни пайтда Ўзбекистонда сайёҳлик соҳасидаги ислоҳотлар халқаро рейтингларда бўй кўрсата бошлади. Хусусан, Ўзбекистон 2024 йилда саёҳат қилиш учун энг яхши давлатлар рўйхатига киритилди. “World of Statistics” бу ҳақда эълон қилиши хорижий туристлар сони ва туризм экспорти ҳажми ошишига хизмат қилади.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

2024 йил 31 октябрь, 221-сон

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz

Тараққиёт одимлари

ИШЛОВ БЕРИЛАЁТГАН ОЛМОС

ЮРТИМИЗ ТУРИЗМ ИМКОНИЯТИНИ ШУНДАЙ БАҲОЛАШ МУМКИН

“Президентимизнинг шу йил августда тадбиркорлар билан очиқ мулоқотида меҳмонхона бизнеси билан шуғулланаётган тадбиркорларга ҳам қатор енгиллик ва имтиёзлар тақдим этилиши таъкидланди. Жумладан, 2024 йил 1 октябрдан меҳмонхона ва туроператорларга қўшимча қиймат солиғининг 20 фоизи “кэшбек” қилиб берилиши маълум қилинди. Шунингдек, туризм соҳасидаги эксклюзив ҳуқуқ бекор қилинадиган бўлди.

Бошланиши 1-бетда

Бунинг асосий сабабларидан бири туризм ривожи бошқа соҳалар, борингки, давлатлар истиқболида драйвер вазифасини ўтаб беришидир. Айниқса, аҳоли бандлигини таъминлаш, транспорт-логистика соҳаси ривожи, савдо-сотиқ, экспорт кучайишида, хорижий инвестициялар жалб қилинишида сайёҳлик тараққиёти муҳим.

Шу сабабли мамлакатимизда туризм ривожига алоҳида урғу берилмоқда. Хусусан, “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида юртимизда ташқи ва ички туризмни ривожлантириш учун кенг шароит яратиш орқали сайёҳлар сонини ошириш вазифаси белгиланган. Жумладан, хорижий туристлар сонини 15 миллионга, ички сайёҳлар сонини 25 миллионга, зиёрат туризми бўйича келадиган туристлар сонини 3 миллионга етказиш, хусусий инвестицияларни жалб қилиш ҳисобига мамлакатда 30 та йирик туризм кластери ташкил этиш, меҳмон ўринлари сонини камида 2 баробар ошириш, тоғли ҳудудларда 25 та дор йўли қуриш, туризм маҳаллалари сонини 175 тага етказиш мақсад қилинган.

Хўш, бу мақсадга эришиш имконияти, соҳанинг ҳозирги ҳолати қандай? Статистика агентлиги маълумотларига кўра, 2024 йилнинг январь-июль ойларида 4,2 миллион чет эл фуқароси туристик мақсадда Ўзбекистонга келган. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 15,3 фоиз кўп.

Мамлакатимизда туризмни ривожлантириш учун Қатар, Саудия Арабистони ва бошқа давлатлар сингари ҳамма ишни янгидан бошлашимиз шарт эмас. Минг йиллик тарихга эга, табиати жаннатмонанд, халқи меҳмондўст юртимизда сайёҳликнинг турли тармоқларини тараққий эттиришга етарлича ресурслар мавжуд. Биздан ушбу ресурслардан оқилона фойдаланиш, уларни модернизация қилиб, дунёга танитиш талаб этилмоқда, холос.

Самарқанд юртимизнинг ташриф қоғози бўлади

Франция ҳақида сўз борганда хаёлингизга Париж келади. Ёки Италия дейилса, Рим, АҚШ дейилганда Лас Вегас, Нью Йорк, Туркия ҳақида ўйлаганда эса Истанбули хотирлайсиз. Сабаби улар мамлакатнинг сайёҳларни энг кўп жалб этувчи дунёга машҳур шаҳри, ўзига хос юзи, ташриф қоғозига айланиб бўлган.

Шунинг учун ҳам Самарқандни Ўзбекистоннинг “Туризм дарвозаси”га айлантириш бўйича мақсадли ишлар бажарилмоқда. Тарихда “Рўйи замин сайқали” деб ном қозонган Самарқанд чет эллик сайёҳларда қизиқиш уйғотиши шубҳасиз. Регистон майдони, Мирзо Улуғбек расадхонаси ҳамда “Боқий шаҳар” каби диққатга сазовор мажмуаларга эга Самарқанд мазкур шаҳарлар билан ҳар томонлама бўйлаша олади.

Айни пайтда Самарқандда йилига ўнлаб фестиваль ва халқаро тадбирлар, илмий-амалий конференциялар ташкил этилмоқда. Бу билан дунё ҳамжамиятига улуғвор шаҳарни бор бўй-басти билан намойиш этиш кўзда тутилмоқда. Ҳозир ҳам шаҳарга сайёҳлар оқими кам эмас, аммо бундан бир неча баробар ошириш учун барча имконият етарли. 2024 йилнинг олти ойида кўҳна кентга 1 миллион 253 минг хорижлик сайёҳ келган бўлса, туризм хизматлари экспорти қиймати 301 миллион долларни ташкил этди. Айни пайтда Самарқандда сайёҳларни жойлаштириш учун меҳмонхона, меҳмон уйлари сони кўпайтирилмоқда. Ҳозир вилоятда меҳмонхона, меҳмон уйлари сони 663 тага етиб, 347 та сайёҳлик компанияси фаолият юритмоқда.

2023 йилда умумий қиймати 9,5 триллион сўмлик 508 та лойиҳа ҳисобига 9492 та янги иш ўрни очилди. 183 та янги меҳмонхона ва 232 та хостел фаолияти йўлга қўйилиб, жами жойлаштириш воситалари сони 5526 тага етказилди. Шунингдек, 452 та оилавий меҳмон уйи очилиб, уларнинг умумий сони 3458 та бўлди. Сайёҳлар учун хизмат кўрсатувчи 810 та янги туристик ташкилот ва турагент фаолияти йўлга қўйилиши натижасида улар сони 2649 тага етди.

UZBEKISTAN

Нафақат Самарқандда, балки туризм имкониятига эга барча ҳудудда жадал ислоҳотлар амалга оширилаётир. Хусусан, Бухоро ва Хоразм шаҳарлари, Қорақалпоғистон ва Оролбўйи, Зомин, Фориш, Бахмал, Бўстонлиқ туманларида сайёҳликнинг турли йўналишлари бўйича алоҳида дастурлар қабул қилиниб, тегишли ишлар бажарилмоқда.

Яқин йилларда биргина Самарқанднинг довруғини эшитиб келган сайёҳлар бу ердаги экотуризм, гастротуризм, тоғ-курорт туризми, зиёрат туризмининг ноёб намуналаридан баҳраманд бўлади. “Тошкентнинг донини еган чумчуқ Маккадан қайтиб келади” деганларидек, Ўзбекистоннинг туризм имкониятини кўрган сайёҳлар ҳам, албатта, яна дам олиш мақсадида юртимизга келади. Аслида, соҳани ривожлантиришдан кўзланган мақсад ҳам шу.

Имтиёзлар интилишга чорламоқда

Сайёҳлар учун нафақат борадиган манзиллардаги тарихий обидалар, курортлар, табиат манзаралари, яъни дам олиш учун маданий-кўнгилочар масканлар муҳим, балки у ердаги меҳмонхоналарнинг шарт-шароити ва қулайликлари ҳам аҳамиятлидир. Ким ҳам дам олиш кунларини замонавий меҳмонхоналарда ўтказишни истамайди, дейсиз. Шу боис, мамлакатимизда меҳмонхоналар ва меҳмон уйлари барпо этиш ҳамда уларнинг фаолияти сифатини оширишга катта эътибор қаратилмоқда.

Хусусан, 2023 йилда умумий қиймати 9,5 триллион сўмлик 508 та лойиҳа ҳисобига 9492 та янги иш ўрни очилди. 183 та янги меҳмонхона ва 232 та хостел фаолияти йўлга қўйилиб, жами жойлаштириш воситалари сони 5526 тага етказилди. Шунингдек, 452 та оилавий меҳмон уйи очилиб, уларнинг умумий сони 3458 та бўлди. Сайёҳлар учун хизмат кўрсатувчи 810 та янги туристик ташкилот ва турагент фаолияти йўлга қўйилиши натижасида улар сони 2649 тага етди.

Самарқандни Ўзбекистоннинг “Туризм дарвозаси”га айлантириш бўйича мақсадли ишлар бажарилмоқда. Тарихда “Рўйи замин сайқали” деб ном қозонган Самарқанд чет эллик сайёҳларда қизиқиш уйғотиши шубҳасиз. Регистон майдони, Мирзо Улуғбек расадхонаси ҳамда “Боқий шаҳар” каби диққатга сазовор мажмуаларга эга Самарқанд мазкур шаҳарлар билан ҳар томонлама бўйлаша олади.

Президентимизнинг шу йил августда тадбиркорлар билан очиқ мулоқотида меҳмонхона бизнеси билан шуғулланаётган тадбиркорларга ҳам қатор енгиллик ва имтиёзлар тақдим этилиши таъкидланди. Жумладан, 2024 йил 1 октябрдан меҳмонхона ва туроператорларга қўшимча қиймат солиғининг 20 фоизи “кэшбек” қилиб берилиши маълум қилинди. Шунингдек, туризм соҳасидаги эксклюзив ҳуқуқ бекор қилинадиган бўлди. Энди меҳмонхона фаолиятини сертификатлаш билан аккредитацияси бор барча корхона шуғуллана олади. Ҳозиргача бу хизмат бўйича эксклюзив ҳуқуқ Туризм қўмитаси ҳузуридаги ташкилотга берилган эди.

Ушбу янгилик мамлакатимиздаги меҳмонхоналарнинг хизмат сифати, сони ва салмоғи икки карра ортишига хизмат қилади. Шунингдек, тармоқда соф рақобат муҳити яратилади.

Кейинги йилларда мамлакатимизда меҳмонхона бизнеси билан шуғулланаётган тадбиркорлар моддий томондан ҳам рағбатлантириляпти. Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 13 сентябрдаги тегишли қарори билан тасдиқланган Модулли меҳмонхонани қуриш ва жиҳозлаш учун субсидия ажратиш тартиби тўғрисида вақтинчалик низомга асосан, тадбиркорларга меҳмонхона қуриш ва жиҳозлаш учун пул ажратиладиган бўлди. Унга кўра, субсидия 2024 йил 1 октябрдан 2026 йил 1 ноябргача мувофиқлик сертификати берилган янги ташкил этилган ҳамда камида 10 та модулдан иборат модулли меҳмонхона учун унинг тоифасидан қатъи назар, ҳар бир жойга 1 миллион сўмдан ажратилади.

Хорижлик сайёҳларни жалб қилишда мамлакатимиздаги “туризм қишлоғи”, “туризм маҳалласи”, “туризм овули” ҳамда уларда очилаётган меҳмон уйларининг аҳамияти катта. Бунда халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган меҳмондўстлик ҳамда кўп йиллардан бери аҳил жамоа бўлиб яшашимиз қўл келмоқда. Ўтган йили Навоий вилоятидаги Сентоб қишлоғи “Best Tourism Village 2023 Awards” номинацияси бўйича ғолиб бўлгани ҳам бу тизимнинг фойдали эканини билдиради.

Оддий аҳолининг турмуш тарзи билан яқиндан танишиш имконини берувчи бу амалиёт хорижлик сайёҳларнинг диққатини кўпроқ тортади.

Сайёҳларга хизмат кўрсатиш ҳам махсус билим талаб этади

Қайси соҳа бўлмасин, унинг ривожида тармоқдаги кадрларнинг билим ва малакаси муҳим аҳамиятга эга. Хусусан, туризм соҳаси, меҳмонхона, ресторанларда хизмат кўрсатиш ҳам кадрлардан ўзига хос махсус билим ва кўникма талаб қилади. Хорижлик сайёҳларни кутиб олишдан тортиб, уйига кузатиб қўйишгача бўлган жараённинг ўзига хос халқаро мезонлари мавжуд.

Туризм соҳасига малакали кадрлар тайёрлаш учун 2018 йилда Президентимиз қарори билан “Ипак йўли” туризм ва маданий мерос халқаро университети очилган эди.

Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 18 июлдаги “Туризм соҳасида кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори билан тизим янги ривожланиш босқичига кўтарилмоқда. Жумладан, қарорга мувофиқ, 2024/2025 ўқув йилидан давлат олий таълим муассасаларида туризм ва меҳмонхона хўжалиги соҳаларида кадрлар тайёрлаш тизими уч йиллик олий таълим дастурлари асосида йўлга қўйилади ва ўқув жараёни “блок-модуль” тизимига асосланган дуал таълим шаклида ташкил этилади. Бу, ўз навбатида, соҳадаги малакали кадрларга эҳтиёжни тез ва самарали бартараф этиш имконини беради.

Айни пайтда соҳада фаолият юритаётган ходимларнинг замонавий билим ва кўникмаларга эга бўлишида Туризм соҳасида кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш маркази жонбозлик кўрсатади.

2025/2026 ўқув йилидан бошлаб Самарқанд шаҳридаги Халқаро туризм академиясида меҳмонхона ва ресторанлар учун юқори малакали хизмат кўрсатувчи ходимлар тайёрлашнинг йўлга қўйилиши ҳам тармоқдаги кадрлар билан боғлиқ муаммоларни бартараф этади.

Қарорда кадрларнинг жаҳон стандартлари асосида тайёрланган ўқув дастурлари орқали таълим олиши кўзда тутилмоқда. Янги ўқув дастурларида талабаларнинг назарий билимлар билан бирга амалий кўникмаларга эга бўлишига ҳам урғу берилмоқда.

Белгиланган вазифалар тўлақонли амалга оширилса, мамлакатимиздаги меҳмонхона ва ресторанлар нафақат қулайлиги, замонавий шарт-шароитлари, балки юқори даражада хизмат кўрсатиши билан ҳам хорижлик сайёҳларни ўзига жалб қилади.

Соҳа ривожи халқаро рейтингларда бўй кўрсатмоқда

Туризм соҳасида халқаро рейтингларда юқори поғоналарни банд қилиш аҳамиятли. Сабаби бу реклама сифатида сайёҳлар оқимининг ортишига хизмат қилади.

Айни пайтда Ўзбекистонда сайёҳлик соҳасидаги ислоҳотлар халқаро рейтингларда бўй кўрсата бошлади. Хусусан, Ўзбекистон 2024 йилда саёҳат қилиш учун энг яхши давлатлар рўйхатига киритилди. “World of Statistics” бу ҳақда эълон қилиши хорижий туристлар сони ва туризм экспорти ҳажми ошишига хизмат қилади.

“Жаҳон мусулмон саёҳати индекси” (GMTI-2023) халқаро зиёрат туризми рейтингида Ўзбекистон 140 мамлакат ичида 13-ўринни эгаллаган эди. Шунингдек, “Halal In Travel Awards 2023” тадбирида Хива шаҳри “Йилнинг ислом мероси туризм манзили” совринини қўлга киритди.

Турли совринлар билан тақдирланиб ва халқаро кўрсаткичларда юқори поғоналарни эгаллаб боришимиз соҳадаги ислоҳотлар натижа бераётгани бу йўлда яна қилиниши зарур бўлган ишларнинг салмоғини кўрсатиб беради.

Ўзбекистон туризм имконияти кон ичида ётган тошга ўхшайди. Уни қазиб олиб қанча ишлов берсангиз, олмос каби ярқирайди. Сифатли ишлов берилган олмосни бутун дунёга тақдим этсангиз, барчанинг кўзини қамаштириши, қизиқиши ва ҳайратини орттириши шубҳасиз.

Санжар БЕК,
журналист

ГАЗЕТАДАГИ МАТЕРИАЛЛАРНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-KODNI СКАНЕР ҚИЛИНГ.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари таҳририяти” ДМ

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Kolorpak” МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** — 3805
41218 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нархда.

“Kolorpak” МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Ўзбекистон, 100060.
Тошкент, Янги шаҳар кўчаси, 1-А уй.
Босмахона телефони: (78) 129-29-29

Навбатчи муҳаррир: Лутфулла Сувонов
Мусаҳҳиҳ: Аслиддин Абдуразақов
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев

Манзилимиз:
100060, Тошкент шаҳри,
Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй

ЎзА якуни — 21:15 Топширилди — 23:15

Қабулхона: (71) 233-56-33 Девонхона ва эълонлар: (71) 233-70-98 E-mail: info@yuz.uz Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05